

meget bedre end Kjøbstadbagerens, og jeg formener derfor, at Thinget nøie bør overveje, inden det betager en heel Samsundsclasse sin Ret. Der gives mange Bagere, der ikke ville kunne taale det Tryk, som dette Lovforslag vil medføre for dem. Ja, var det endda de egentlige Landboere, som vilde indføre Brød, saa var det en anden Sag; men jeg er overbevist om, at det ikke vil blive Tilfældet. Det forstaaer sig naturligviis af sig selv, at det vil være noget forskjelligt efter de forskjellige Egne; men i Almindelighed vil det dog være de saakaldte Landbagerne, som vilde have Fordelen af denne Foranstaltning, og, da det nu desuden forekommer mig, at der ikke er saa stærk Trang til den, som man synes at antage, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke stemme for dette Lovforslag.

Indenrigsministeren: Jeg har allerede tidligere udtalt, at jeg finder dette Lovforslag ønskeligt og ubetænkeligt. Hvad angaaer de særlige Punkter, hvorom der er Tvivl, saa maa jeg for det Første ansee det rigtigt, at Loven indskrænkes til, hvad man pleier at kalde Rugbrød, og deri ikke optager Sigtebrød. Dette Sidste er dog ikke den fattige Mands Føde, og altsaa ikke Noget, hvis Indførsel i Kjøbstæderne man skal befordre paa de i Kjøbstæderne etablerede Bagere's Beføstning, som vistnok, om end ikke Alt, hvad der er udtalt til Fordeel for dem i Sammenligning med dem, der bage Brød paa Landet, er rigtigt, dog i det Hele have betydelige Byrder at bære fremfor disse Sidste, og som det ogsaa er vigtigt at holde vedlige, fordi Kjøbstædernes stadige Forsyning dog kunde komme til at lide ved, at Kjøbstadbagerne gik tilbage. Dertil kommer endnu den Betragtning, at det ikke er noget virkeligt Indgreb i Bagernes Rettigheder, naar man indskrænker Loven til det, som man egentlig kalder Rugbrød; thi efter et Rescript af 9de Juni 1796 er det tilladt Enhver, uden speciel Bevilling, at nedsette sig som Rugbrødsbager paa Landet. Det, som man vil tillade, er altsaa at indføre og faldholde dette Brød i Kjøbstæderne; tidligere kunde man indføre dette Brød imod at svare Consumption, og nu kan det indføres uden at svare Consumption, og det Gæste, som altsaa er hver-

ves ved denne Lov, naar den indskrænkes til Rugbrød, er Tilladelsen til at faldholde Brødet. Rescriptet af 1796, der, som sagt, giver en ubegrændset Tilladelse til at nedsette sig som Rugbrødsbager paa Landet, har derimod ikke Hensyn til fiint Brød; foruden at der kunde anføres mange andre Lovgrunde herfor, indeholder Forordningen af 23de Marts 1827, at Bevillingen til at bage fiint Brød paa Landet er en Bevilling, som Amtmanden uddeler, og at Saadant ikke er almindelig frit, saaledes som Rugbrødsbagningen. Forsaavidt en æret Folkething'smand har foreslaaet, at man istedetfor „Rugbrød“ skulde bruge det Udtryk „Brød af grovtmalet Meel“, saa gjør det maaffee Sagen endnu tydeligere, end den ellers vilde være; jeg troer imidlertid dog, at man efter den almindelige Sprogbrug ved „Rugbrød“ ikke forstaaer Andet end „Brød af grovtmalet Meel“, og at man altsaa ikke vilde nægte, at det var Rugbrød, fordi det var blandet med t. Ex. Bygmeel. Det kunde jo imidlertid, for at forebygge mulig Misforstaaelse, være ret hensigtsmæssigt at vedtage dette Forslag. Forsaavidt et af Vædringsforslagene gaaer ud paa, at Brødet maa faldholdes, ikke blot paa Torvet, men ogsaa andetsteds i Kjøbstæderne, saa troer jeg heller ikke, at der kan være nogen væsentlig Betænkelighed derved. Ligesom en æret Taler har viist, hvorledes Loven ikke vil opnaae sin fulde Hensigt, naar Forhandlingen indskrænkes til Torvene, saa er det ogsaa ved § 3 i Loven af 9de December 1851 om Udbryggerier tilladt uden en saadan Indskrænkning, at Udbryggere paa Landet maae faldholde Al i Kjøbstæderne, og det synes altsaa at være ubetænkeligt, at Landbagerne ogsaa paa andre Steder end paa Torvene maae kunne faldholde Brød. Med Hensyn til den Tid, hvort Loven skal gjælde, da forekommer det mig meget hensigtsmæssigt, at man indskrænker den saaledes, som Rigsdagsmanden for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Lindberg) har foreslaaet. Dersom jeg som Indenrigsminister skulde have meddeelt en Tilladelse som den her omhandlede, da vilde jeg maaffee kun have indskrænket den til 1/2 Aar, for at man, dersom Forholdene imidlertid forandrede sig, allerede tidligere end her foreslaaet kunde ophæve denne Indskrænk-